

IMOW

Muteren

-

in de keten

BG - LVBB - DSO-LV

Versie 0.98 – kern

De specificatie voor muteren is ontwikkeld in 2019 in Q2 en Q3 door project PR34.

Deze versie hoort bij de STOP standaard, te weten bij versie 0.98 - kern.

Deze versie richt zich op:

- basisscenario's voor muteren
- muteren van het IMOW deel t.b.v. DSO

Colofon

	Digitaal stelsel omgevingswet Geonovum
Contactpersoon	Geonovum Beheer TPOD's omgevingswet@geonovum.nl
Versie	9 september 2019
Auteur Projectnummer	Lennart van Bergen DSO-PR33

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Algemene opzet en terminologie	6
2.1	OW-informatie	6
2.2	Tijdinformatie en tijdslijnen	6
2.3	Scenario's voor het muteren van omgevingsdocumenten	7
2.4	Scenario's voor het muteren van OW-informatie	7
2.5	Audit trail van de OW-informatie in DSO-LV	8
2.6	Verwijzingen middels identificaties.....	9
2.7	Geometrie en het aanpassen ervan	9
3	Uitwerking muteren OW-informatie	10
3.1	Overzicht van de aanlevering van OW-informatie	10
3.2	Tijdinformatie in de aanlevering	11
3.3	Audit trail: verwijzingen naar artikel of formele inhoud	12
3.4	Mutatiescenario's t.b.v. DSO-LV – gezien vanuit besluiten	13
3.4.1	Opvoeren artikel – nieuwe activiteit ontstaat	13
3.4.2	Artikel opvoeren – verwijzen naar een al bestaande activiteit.....	14
3.4.3	Artikel wijzigen – locatie ontstaat en activiteit wijzigt.....	15
3.4.4	Artikel verwijderen - locatie beëindigen, activiteit blijft bestaan	16
4	Uitwerking – tijdslijnen in DSO-LV	17
4.1	Tijdslijnen van de OW-informatie	17
4.2	Overnemen tijdslijnen van de LVBB	18

Documenten

Verwijzing	Naam document	Versie
DSO-T	DSO - Kaderstellende notitie Tijdreizen	1.5
DSO-T-AM	DSO - Notitie Tijdreizen API en mutatiescenario's	0.33
CIMOW	Conceptueel Informatiemodel Omgevingswet	0.98-kern
IMOW	(logisch) Informatiemodel Omgevingswet	0.98-kern
STOP-M	Basisscenario's voor muteren officiële publicaties	
MIM	https://docs.geostandaarden.nl/mim/mim10/	1.01
IMOW-XSD	XSD zip met daarin een OW bestand	0.98-kern

1 Inleiding

Bevoegde gezagen werken in hun eigen systemen met omgevingswet informatie. Denk hierbij aan een artikel, een activiteit, een omgevingsnorm, een hoofdlijn in een omgevingsvisie, en aan locaties met een geometrie.

Een bevoegd gezag levert deze informatie vervolgens aan de landelijke voorzieningen, in de keten van plan tot publicatie. De LV-en zijn in deze de LVBB en DSO-LV en deze maken gebruik van een gezamenlijk aanleverpunt. Een aanlevering bestaat enerzijds uit een of meerdere besluiten, met bijbehorende artikelen en werkingsgebieden ten behoeve van een officiële publicatie en bestaat anderzijds uit domein specifieke **OW-informatie**, zoals Activiteiten, Gebiedsaanwijzingen, Juridische regels et cetera. Deze informatie wordt door bevoegde gezagen t.b.v. de levering aan de LV-en ondergebracht in bestanden, veelal in XML-bestanden. Waar nodig wordt dit begeleid door stuurinformatie t.b.v. verwerking in de LV-en.

Voordat u deze specificatie leest is het van belang om eerste de specificatie te lezen die het muteren beschrijft vanuit het perspectief van besluiten en de LVBB: [STOP-M]. Deze twee horen bij elkaar als eenheid.

De OW-informatie wordt in de keten van plan tot publicatie opgenomen in de zogenaamde OW-bestanden. De informatie wordt door DSO-LV verwerkt tot (OW-)informatieobjecten (objectvorming¹). Hiermee komt de OW-informatie beschikbaar, voor DSO en eenieder, machine leesbaar. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een API, aan de DSO-viewer, of aan een vergunningscheck in het omgevingsloket. In het bijzonder ontsluit de DSO-LV de OW-informatie ook aan bevoegde gezagen zelf, die zo hun eigen OW-informatie, en de OW-informatie van andere bevoegde gezagen, kunnen inzien en gebruiken. Dit maakt de keten als geheel rond.

Naast de OW-informatie spelen de volgende aspecten een belangrijke rol:

- **tijdslijnen** wanneer de OW-informatie *in werking* is getreden en wanneer OW-informatie *geldig* is geworden. Een bevoegd gezag levert daarom ook de datums/tijdinformatie om de deze tijdslijnen in de LV-en op te kunnen bouwen – zie hoofdstuk 2 en [DSO-T] voor meer informatie hierover;
- **mutaties** om de OW-informatie te kunnen beheren/muteren. Een bevoegd gezag levert, naast de OW-informatie, daarom ook voldoende stuurinformatie mee om mutaties op OW-informatie goed te kunnen verwerken in DSO-LV.

Kortom, de specificatie in dit document richt zich in op de domein specifieke informatie die is beschreven in de informatiemodel documenten IMOW en CIMOW, op het muteren ervan, en op tijdinformatie en tijdslijnen.

De specificatie voor muteren staat opgenomen in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 2 geeft vooral uitleg en begrip. Hoofdstuk 4 geeft aan hoe de informatie verwerkt zal worden door DSO-LV – als bevoegd gezag dient u hier van bewust te zijn.

Scope van deze versie van de specificatie

Deze versie ondersteunt de basisscenario's voor het muteren van documenten, te weten opvoeren, wijzigen en verwijderen, en de bijbehorende mutatiescenario's voor het muteren van OW-informatie.

N.B. Bij deze versie van de specificatie is het bij de genoemde ondersteunde basisscenario's en de genoemde bijbehorende reguliere mutatiescenario's niet mogelijk om fouten te herstellen en niet mogelijk om OW-informatie te muteren zonder een artikel of formele inhoud te muteren. Voor GIO's werkt dit analoog, echter dit wordt nog uitgewerkt.

Disclaimer: er zijn meer scenario's voorzien om documenten en OW-informatie te beheren en muteren. Bij de uitwerking van deze nog uit te werken scenario's is het zeer wel mogelijk dat er aanvullende stuurinformatie nodig is om deze mutaties ook te gaan ondersteunen, en om de specificatie als geheel waterdicht te maken. Deze aanvullingen kunnen leiden tot een uitbreiding of aanpassing van het koppelvlak. Denk hierbij vooral aan het behouden van volgordes en een specifieke hulpinstructies bij mutaties.

¹ DSO-LV heeft als taak om de omgevingswetinformatie objectgericht te registreren en vervolgens te ontsluiten, op basis van CIMOW.

2 Algemene opzet en terminologie

2.1 OW-informatie

Met OW-informatie t.b.v. DSO wordt de domein specifieke informatie bedoeld:

- Informatie van/over Activiteiten, Omgevingsnormen, Juridische regels, Functies, en bijbehorende locaties (alle informatie, ongeacht juridisch en “niet”-juridisch) – zoals beschreven in CIMOW;
- Informatiekundig perspectief, digitaal, machine leesbaar en geschikt voor DSO. De informatie is in de keten van plan tot publicatie vormgegeven middels het informatiemodel IMOW;

Een artikel of lid, een formele inhoud van een tekst, of een GIO behoren niet² tot OW-informatie.

2.2 Tijdinformatie en tijdslijnen

Tijdinformatie geeft aan:

- wanneer de informatie **geldig** is (geldigOp);
- wanneer de informatie **in werking** is (inWerkingOp);
- wanneer de informatie **beschikbaar** is gekomen (beschikbaarOp);

Toelichting van de termen – uit de DSO specificaties c.q. de kader stellende notitie tijdreizen [DSO-T]:

Geldig

Dit is een tijdstip waarop de teruggegeven gegevens in de werkelijkheid geldig zijn. Voor een administratie gaat het over het moment dat deze uitspraken gelden, zoals de periode dat een gebouw bestaat. Voor besluiten betreft dit het moment dat een rechtsfeit, rechtsplicht of regel in het besluit juridische gezien werkingskracht heeft. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met inwerkingtreding en het daarbij horende inwerkingtredingsmoment. Dit werkingsmoment kent drie varianten: terugwerkende kracht, directe werking en uitgestelde werking.

In werking (getreden op)

Dit is een tijdstip waarop een besluit (of delen daarvan), dan wel de daarvan afgeleide gegevens (zoals de definitie van een begrip) juridische werking krijgt. Dit kan niet eerder dan dat het besluit bekendgemaakt is. Een voorbeeld hiervan is een besluit dat vandaag bekend wordt gemaakt, maar pas volgende week officieel in werking treedt.

Beschikbaar

Dit is een tijdstip waarop geldt dat de teruggegeven gegevens beschikbaar waren via diezelfde interface. In de praktijk wordt dit gebruikt om terug te kijken naar toestanden die destijds opvraagbaar waren. Een voorbeeld hiervan is de vraag: “Wat zag ik op 1 juni 2017 (het zichtmoment) over de geldende regels op 1 mei 2017?”

De eerste twee worden bepaald door bevoegd gezag middels een besluit en als zodanig aangeleverd. De laatste wordt door de LV zelf bijgehouden.

Voor de verwerking in de LV-en zijn deze datums van belang om de volgende tijdslijnen op te bouwen:

- Tijdslijn in werking: begin- en einde juridisch in werking (inWerkingOp);
- Tijdslijn geldigheid: begin- en einde geldigheid (geldigOp);
- Tijdslijn beschikbaar: begin- en einde beschikbaarheid (beschikbaarOp);

² DSO-LV levert deze informatie mogelijk wel, maar de bron hiervoor is altijd de LVBB, en nooit de OW-informatie uit een OW-bestand.

2.3 Scenario's voor het muteren van omgevingsdocumenten

De volgende scenario's om de omgevingsdocumenten te beheren worden door de LV-en ondersteund:

- Opvoeren (zonder terugwerkende kracht)
- Wijzigen (zonder terugwerkende kracht)
- Verwijderen (zonder terugwerkende kracht)

Deze worden basisscenario's voor het muteren van omgevingsdocumenten genoemd en gaat uit van de zogenaamde OP-bestanden in de aanlevering. Deze basisscenario's behandelen de aanlevering t.b.v. een officiële publicatie staan gespecificeerd in het document welke genoemd is in de inleiding van dit document.

2.4 Scenario's voor het muteren van OW-informatie

Via dezelfde aanlevering en hetzelfde aanleverpunt worden ook de OW-bestanden aangeleverd. De OW-informatie in deze bestanden worden door DSO-LV, via een objectvorming proces, opgenomen in informatieobjecten. De volgende mutatiescenario's voor het muteren zijn hiervoor onderkend:

Reguliere mutatiescenario's		Korte toelichting
1	Object ontstaat	Er ontstaat een eerste versie van een object.
2	Object wijzigt	Een wijziging op een bestaand object.
4	Object wordt beëindigd (vervalt)	De (beoogde) laatste wijziging van een object, deze informatie is/ komt na de aangegeven datum te vervallen/is niet meer geldig.

De specificatie van deze mutatiescenario's aan de kant van de verwerking staat beschreven in [DSO-T-AM]³.

Kort gezegd, de OW-informatieobjecten ontstaan, wijzigen en worden beëindigd op analoge wijze als de artikelen en formele inhoud (en GIO's) van omgevingsdocumenten muteren via een opvoeren, wijzigen of verwijderen. Qua wijze van verwerking verhouden de scenario's zich als volgt tot elkaar:

Basisscenario's muteren documenten	Reguliere mutatiescenario's
Document tekst opvoeren	[1] Object ontstaat
Document tekst wijzigen	[2] Object wijzigt
Document tekst wijzigen, met terugwerkende kracht (nu niet in scope)	[3] Object wijzigt met een begindatum geldigheid eerder in de tijd. Als dit mag, dan is de verwerking is exact gelijk aan [2].
Document tekst verwijderen	[4] Object wordt beëindigd (vervalt)

Belangrijk: hoewel de scenario's zich op deze manier tot elkaar verhouden qua wijze van verwerking wil dit niet zeggen dat de mutaties in de praktijk altijd één op één lopen.

Bijvoorbeeld: een wijziging van een artikel leidt niet altijd tot een wijziging van een OW-object. Zo kan een artikel bijvoorbeeld qua tekst gewijzigd worden, terwijl het artikel over dezelfde activiteit blijft gaan en er niks gemuteerd wordt aangaande de OW-informatie. Of het kan zijn dat het artikel wijzigt omdat de tekst is uitgebreid met een nieuwe activiteit. Er ontstaat dan nieuwe OW-informatie als gevolg van de nieuwe activiteit en hierdoor ontstaat ook een nieuw op CIMOW gebaseerd informatieobject in de DSO-LV.

Voor een bevoegd gezag is de mutatie systematiek voor de aanlevering aan DSO-LV in feite niet zo zeer van belang. Het gaat er primair om dat aangegeven wordt hoe de OW-informatie eruit ziet, zoals deze is/zou moeten zijn na doorvoering van het besluit. In het geval van dit voorbeeld, hoe de activiteit eruit ziet die bij het artikel hoort. DSO-LV zal deze informatie interpreteren als de nieuwe stand en als zodanig overnemen.

Geef aan hoe de OW-informatie er uit ziet – zou moeten zijn/worden – na doorvoering van het besluit.

³ Specificeert de uitkomst van mutaties in een objectgerichte voorziening. Als u deze voert, volg dan (ook) deze specificatie, net als DSO-LV.

Voor een juiste interpretatie is in feite alleen de status van de informatie van belang. De status van de informatie kan zijn:

Status - naam	Status – betekenis en toelichting
Normaal	De informatie is kan gewoon gebruikt worden, rekening houdend met de tijdslijnen.
Beeindigd	De informatie is beëindigd, per datum geldigheid vanaf, rekening houdend met de tijdslijnen. In mutatie scenario's is een beëindiging hetzelfde als een wijziging, waarbij de status gewijzigd wordt van normaal naar beëindigd. Merk op: deze status heeft geen ë maar een e.

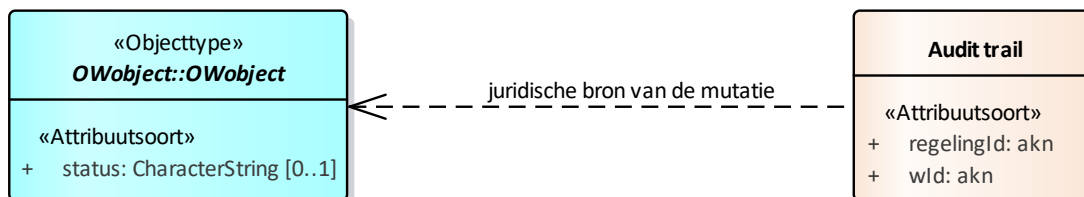
De status “beëindigd” komt bij OW-informatie bijvoorbeeld voor:

- Als een artikel gemuteerd wordt met het basisscenario verwijderen en de OW-informatie die bij dit artikel hoort niet meer geldig is en de status “beëindigd” moet krijgen.
- Als een artikel gemuteerd wordt met het basisscenario wijzigen omdat bijvoorbeeld een activiteit uit de tekst van een artikel wordt verwijderd, en hiermee ook als OW-informatie vanaf dan niet meer geldig is, oftewel de status “beëindigd” moet krijgen.

In feite resulteert vrijwel elk mutatiescenario's in nieuwe OW-informatie met de status normaal.

Daarom is het alleen nodig om aan te geven wanneer de status anders is. Dit is het beval bij mutatiescenario object wordt beëindigd.

Geef de **status** van de informatie alleen aan als er sprake is van de status beëindigd en doe dit expliciet.

Figuur 1: status en audit trail

2.5 Audit trail van de OW-informatie in DSO-LV

Van alle OW-informatie moet bijgehouden wat de juridische bron is van deze informatie, oftewel waar deze informatie vandaan komt/terug te vinden is en als gevolg van welk besluit deze informatie is gemuteerd. We noemen dit de audit trail van de informatie.

In principe wordt de audit trail bijgehouden via een verwijzing naar een brondocument c.q. een besluit. DSO-LV ontvangt en verwerkt echter geen besluiten, deze taak ligt bij de LVBB. Om deze reden wordt bij alle OW-informatie aangegeven als gevolg van welk artikel of formele inhoud de OW-informatie is gemuteerd (ontstaan, gewijzigd, beëindigd et cetera).

- De audit trail van OW-informatie die bij een artikel of lid hoort (CIMOW Regeltekst), oftewel rondom juridische regels (CIMOW Juridische Regel), is altijd naar een artikel⁴.
- De audit trail van OW-informatie die niet bij een artikel of lid hoort, is altijd naar een formele inhoud.

⁴ Voor het geval dat de GIO of een Locatie ook eigen tijdslijnen kent/krijgt: dit zal dan op analoge wijze werken, via een koppeling van de OW-Locatie naar de GIO. De geometrie (een set van bij elkaar GML-coördinaten met een gml:id) kent zelf geen tijdslijnen.

2.6 Verwijzingen middels identificaties

Informatie verwijst naar elkaar. Hiervoor gebruikt het bevoegd gezag zelf, lokaal bij een bevoegd gezag uitgegeven identificaties. Voor muteren zijn met name de volgende identificaties c.q. verwijzingen, van belang:

- De identificatie van een artikel, die lokaal is uitgegeven bij een bevoegd gezag;
- Een formele Inhoud heeft een identificatie, die lokaal is uitgegeven bij een bevoegd gezag;
- De identificatie van een Locatie, die lokaal is uitgegeven bij een bevoegd gezag.

In het koppelvak krijgt/heeft elke lokaal uitgegeven identificatie een “imow” prefix, om de identificatie landelijke uniek te maken. Dezelfde lokale identificaties worden het koppelvak ook gebruikt met een prefix zoals gespecificeerd in de STOP standaard, zoals een “AKN prefix” bij een artikel en bij formele inhoud.

2.7 Geometrie en het aanpassen ervan

Geometrie wordt door zowel IMOW als IMOP gebruikt. Het bevoegd gezag hoeft daardoor Geometrie maar één keer aan te leveren. Vanwege dat gezamenlijk gebruik is Geometrie in een zelfstandig bestand geplaatst waar vanuit zowel de informatieobjecten uit IMOP als de informatieobjecten uit IMOW apart naar wordt verwezen. Let wel, de geometrie is geen zelfstandig objecttype, het hoort altijd bij datgene waar naar de geometrie verwijst.

De volgende OW-informatieobjecten uit CIMOW kennen een geometrie: Gebied, Punt, Lijn. De geometrie is een eigenschap of kenmerk van deze informatieobjecten. Wanneer de geometrie van bijvoorbeeld een Gebied aangepast moet worden, dan betekent dit dat de nieuwe OW-informatie van dit Gebied een nieuwe geometrie heeft/krijgt.

In IMOW is de geometrie ontkoppelt en wordt deze als los bestand meegeleverd. Het blijft echter een kenmerk van een Gebied, Lijn of Punt. Stel dat een Gebied per 1 januari een nieuwe geometrie moet krijgen, dan betekent dit concreet het volgende:

- de al bestaande OW-informatie van dit Gebied krijgt een geldigheid tot 1 januari;
- de al bestaande geometrie van dit Gebied wijzigt niet;
- de nieuwe geometrie wordt los aangeleverd in een GML bestand;
- de nieuwe OW-informatie van dit Gebied heeft een verwijzing naar deze nieuwe geometrie;
- de nieuwe OW-informatie krijgt een geldigheid vanaf 1 januari;

De los meegeleverde geometrie wijzigt nooit. Een Gebied, Lijn of Punt kan wel een nieuwe geometrie krijgen.

3 Uitwerking muteren OW-informatie

Dit hoofdstuk beschrijft de detailuitwerking van de in het vorige hoofdstuk genoemde onderwerpen.

De verdere paragrafen gaan over de aanlevering van OW-informatie en het muteren van OW-informatie vanuit het perspectief van een bevoegd gezag.

3.1 Overzicht van de aanlevering van OW-informatie

Voor bevoegde gezagen komt dit wat betreft objectvorming op het volgende neer:

1. De OW-informatie in het koppelvlak van plan tot publicatie is gebaseerd op IMOW⁵.
2. Lever bij elk besluit alle erbij behorende gemuteerde OW-informatie mee, oftewel:
 - o nieuw ontstane OW-informatie;
 - o gewijzigde OW-informatie;
 - o te beëindigen OW-informatie, geef expliciet dat deze de status *beëindigd* (B) krijgt;
 - o lever ongewijzigde OW-informatie niet mee;
3. Geef aan voor alle gemuteerde OW-informatie aan waar deze bij hoort – dit is altijd een artikel of formele inhoud. Precies geformuleerd: geef de audit trail aan middels een verwijzing naar het artikel of formele inhoud (of GIO) als gevolg waarvan de OW-informatie, dit keer, muteert;
4. Plaats de OW-informatie in OW-bestanden;
5. Lever de OW-bestanden mee met de besluiten waar de gemuteerde OW-informatie bij hoort en lever deze als één pakket aan bij het aanleverpunt van de LV-en, dit is de LVBB;
6. Lever bij de besluiten de tijdinformatie mee waarmee de LVBB de tijdslijn *in werking* en de tijdslijn *geldigheid* kan bepalen, zodanig dat DSO-LV deze tijdslijnen kan vinden in de LVBB en kan overnemen.

Meerdere artikelen en/of formele inhouden (of GIO) kunnen uiteraard bij elkaar worden aangeleverd, te weten alle die bij een besluit horen (of in bredere zin, bij een doel horen, zoals bedoeld in [STOP-M]).

Voorbeeld

Wanneer een besluit een artikel opvoert, dan betekent dit voor de OW-informatie dat het om OW-informatie gaat die te maken heeft met juridische regels, zoals bijvoorbeeld een activiteit.

In dit voorbeeld ontstaat als gevolg van het artikel de volgende OW-informatie:

- een artikel volgens IMOW, dit is een OW-Regeltekst met hierin alleen de identificatie van dit artikel. Aanvullend wordt bij de OW-Regeltekst de regeling aangegeven waaraan dit artikel wordt toegevoegd.
- de OW-informatie die muteert en hoort bij dit artikel, te weten:
 - o een Juridische regel die is ontstaan, inclusief de verwijzing naar het artikel (de identificatie);
 - o een nieuwe Activiteit die is ontstaan, inclusief de verwijzing naar het artikel (de identificatie);
 - o een nieuwe Locatie die is ontstaan, inclusief de verwijzing naar het artikel (de identificatie);

Een goede gedacht hierbij is om de OW-informatie **artikelsgewijs** te bekijken, omdat de tijdslijnen van de OW-informatie in dit geval de tijdslijnen van het artikel zal gaan volgen, zoals de deze in de LVBB zal gaan ontstaan. Kortom, de OW-informatie muteert omdat een artikel muteert. Voor formele inhoud werkt dit analoog.

⁵ IMOW is een van CIMOW afgeleid model, inclusief beschreven vertaalregels van en naar CIMOW. Functioneel is CIMOW leidend. DSO-LV levert conform CIMOW uit. In enkele gevallen is IMOW geoptimaliseerd om de implementatie in de keten van plan tot publicatie te vereenvoudigen, of te voldoen aan eisen die hier gelden.

3.2 Tijdsinformatie in de aanlevering

Voor de verwerking in de LV-en zijn vooral de datums van belang zoals genoemd zijn in het vorige hoofdstuk, om hiermee tijdslijnen op te bouwen:

- Een bevoegd gezag bepaalt de datum *in werking* en de datum *geldigheid vanaf*;
- Een bevoegd stuurt deze datums op middels een besluit, maar stuurt niet de tijdslijnen op;
- De tijdslijn *in werking* en de tijdslijn *geldigheid* worden bepaald in de LVBB;
- Deze tijdslijnen worden in de LVBB bijgehouden per artikel, GIO of formele inhoud.
- DSO-LV neemt deze tijdslijnen over van de LVBB;
- LVBB en DSO-LV bouwen elk een eigen tijdslijn *beschikbaar op/vanuit*.

De datums staan gespecificeerd in de STOP standaard, oftewel de plek waar deze datums komen te staan bij een aanlevering. Waar deze datums vervolgens terechtkomen in de tijdslijnen in artikel of formele inhoud (of GIO) in een toestand of versie van een regeling is onderdeel van de STOP standaard en staat in hoofdstuk 4. Waar deze datums terecht komen in een OW-informatieobject in DSO-LV staat beschreven in dit document.

De datums heten in het koppelvak als volgt:

Aanlevering	Tijdslijnen in de LVBB	Tijdslijnen in DSO-LV
<i>datumInwerkingTreding</i> van een besluit	<i>datumInwerkingTredingVanaf</i> bij een <u>artikel</u> , GIO of formele inhoud.	<i>datum InwerkingTredingVanaf</i> bij een <u>artikel</u> , GIO of formele inhoud
<i>datumGeldigheidVanaf</i> van een artikel of formele inhoud (of GIO)	<i>datumGeldigheidVanaf</i> bij een <u>artikel</u> , of <u>formele inhoud</u> (of GIO).	<i>datumGeldigheidVanaf</i> bij een <u>object</u> uit CIMOW.
-	<i>tijdstipBeschikbaarVanaf</i> bij een <u>artikel</u> of <u>formele inhoud</u> (of GIO).	-
-	-	<i>tijdstipBeschikbaarVanaf</i> Bij een <u>object</u> uit CIMOW.

De LV-en houden zelf de datums Tot bij, zoals *inwerkingtredingTot*, *geldigheidTot*⁶ en *beschikbaarTot*.

Toelichting gebruik van de datums in DSO-LV en DSO

Voor de OW-informatie en objectvorming in DSO-LV gaat het om vooral om de tijdslijn *geldigheid* en de tijdslijn *beschikbaar* vanuit DSO-LV.

De datum *bekendmaking* is bij de LVBB van belang, maar is niet van belang voor de OW-informatie in DSO-LV. Wel is het zo dat OW-informatie nooit beschikbaar gesteld mag⁷ worden voordat deze datum is aangebroken.

De datum *inwerkingtreding* wordt gebruikt om bij te houden wanneer de OW-informatie in werking is. Deze informatie komt in principe al direct beschikbaar in DSO, ook als de datum *InwerkingTredingVanaf* nog in de toekomst ligt, wat vrijwel altijd het geval is. Dit wordt dan altijd vergezeld met de waarschuwing dat deze informatie nog niet in werking is en dus nog aan veranderingen onderhevig kan zijn. Ook deze tijdslijn is daarom van belang voor DSO-LV. De meeste vragen in DSO zullen echter gaan over wat er op dit moment in werking is, dit is de default, en de antwoorden op deze vragen bevatten derhalve geen informatie die nog niet in werking is. De datum *inwerkingtreding* wordt in DSO-LV niet bijgehouden bij de in CIMOW aangegeven objecten. De datum wordt in DSO-LV bijgehouden bij het artikel, de GIO of de formele inhoud, waarbij voor elk CIMOW object bekend is welk artikel, GIO of formele inhoud, en daarmee de tijdslijn in werking.

⁶ De datum *artikel.datumGeldigheidTot* van een al bestaand artikel is na wijziging van dit artikel altijd gelijk aan de *artikel.datumGeldigheidVanaf* van de nieuwere versie van dit artikel die ontstaan na de wijziging.

⁷ En dus ook niet zal worden, met bijbehorende passende maatregelen en waarborgen;

3.3 **Audit trail: verwijzingen naar artikel of formele inhoud**

Deze paragraaf is de uitwerking/invulling van paragraaf 0. Bij alle OW-informatie in de OW-bestanden wordt aangegeven waar deze bij hoort.

De audit trail bij OW-informatie is opgenomen in de OW-Regeltekst en in de OW-Formele inhoud. Deze heten zo omdat het de representaties van precies dezelfde concepten in een officiële publicatie. De enige reden waarom deze bestaan is om te kunnen verwijzen.

De audit trail verwijzing bestaat uit:

- De identificatie van de regeling, oftewel van het omgevingsdocument;
- De identificatie van een artikel of formele inhoud in dit omgevingsdocument.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van waar deze identificaties te vinden zijn:

Identificatie, zoals bekend bij BG	Wordt op deze plek opgenomen in de aanlevering in IMOP	Wordt op deze plek opgenomen in de aanlevering in IMOW
Regeling identificatie	AKN work IRI van de regeling, zoals opgenomen als attribuut bij de regelingversie die is opgenomen in de tekst van het besluit.	In het veld 'regelingId' bij de (OW) Regeltekst. In dit geval met dezelfde identificatie zoals in IMOP / de middelste kolom
Artikel identificatie	wld van een artikel.	In het veld 'wld' van de (OW) Regeltekst. In dit geval met dezelfde identificatie zoals in IMOP / de kolom links (niet de 1 ^e kolom).
Formele inhoud identificatie	wld van een formele inhoud.	In het veld 'wld' van de (OW) Formele inhoud.

Merk op: de audit trail gebruikt de IMOP identificaties van een artikel en een formele inhoud, oftewel op dezelfde (schrijf) wijze hoe deze in IMOP zijn/worden opgenomen. Dit in tegenstelling tot alle andere identificaties in de OW-informatie en OW-bestanden. Dit vanwege de audit trail verantwoording.

Aanvullend wordt bij alle OW-informatie bijgehouden bij welke OW-Regeltekst of OW-Formele inhoud deze hoort.

Merk op dat een OW-Regeltekst die een lid representeert als audit trail een verwijzing naar een artikel bevat. De audit trail van het lid en het artikel is altijd hetzelfde. Oftewel, de identificaties in de audit trail van de OW-Regeltekst die het lid representeert zijn altijd hetzelfde als de identificaties in de audit trail van de OW-Regeltekst die een artikel representeert.

De audit trail van OW-informatie is daarmee:

1. Verwijzing van OW-informatie naar OW-Regeltekst of OW-Formele inhoud;
Een verwijzing binnen de OW-informatie. Een verwijzing binnen DSO-LV.
2. Verwijzing van OW-Regeltekst of OW-Formele inhoud naar een artikel of formele inhoud;
Een verwijzing tussen OW-informatie en een officiële publicatie. Een verwijzing van DSO-LV naar LVBB;
3. Verwijzing van een Artikel of formele inhoud naar een besluit.
Een verwijzing binnen LVBB. Deze is niet in dit document uitgewerkt.

Nota bene. De identificaties die in de audit trail verwijzingen gebruikt worden mogen nooit aangepast worden, ook niet als de het nummer in de Kop van een artikel gewijzigd wordt van artikel 4.3 naar artikel 4.4.

3.4 Mutatiescenario's t.b.v. DSO-LV – gezien vanuit besluiten

Het maken van regels rondom exploiteren horeca-inrichting (illustratieve uitwerking). Hierbij wordt gebruik gemaakt van het in [STOP-M] aangegeven doel.

3.4.1 Opvoeren artikel – nieuwe activiteit ontstaat

Een activiteit 'exploiteren horeca-inrichting' *ontstaat* als gevolg van het toevoegen van artikel 4.3.

Levering aan de LVBB, een opdracht met: Doel id: D#1, Besluit id: B1, Bekend maken per 31-10-2021.

Datums: datum inwerkingtreding besluit: 01-01-2021, artikel 4.3 krijgt Datum geldigheidVanaf: 01-01-2022.

Basisscenario voor muteren artikel: opvoeren.

Mutatiescenario's voor muteren OW-informatie:

- object ontstaat, Locatie 1;
- object ontstaat, Activiteit 1, naam 'exploiteren horeca-inrichting', met een referentie naar Locatie 1;
- object ontstaat, (OW) Regeltekst, met identificatie 1 en imop:identificatie AKN.43;
- object ontstaat, JuridischeRegel 1, met referenties naar activiteit 1, Locatie 1 en (OW) Regeltekst 1;
- audit trail: alle gemuteerde OW-informatie verwijst naar imop:artikel met titel artikel 4.3 en id AKN.4.

OW-bestanden: de OW-informatie komt in een OW-bestand, bv. "b1-artikel 4.3", deze komt mee in de levering.

DSO-LV toont per datum van bekend making 31-10-2021:

Identificatie	Naam	Locatie	Audit trail	geldigVanaf	geldigTot	Status	Datum IWT (en bekend)
Activiteit.1 (1 ^e versie)	exploiteren horeca-inrichting	Locatie.1	AKN.43	01-01-2022		Zie Regeltekst.1	Zie Regeltekst.1

Identificatie	Beschrijft	Locatie	Audit trail	geldigVanaf	geldigTot	Status	Datum IWT (en bekend)
JuridischeRegel.1 (1 ^e versie)	Activiteit.1	Locatie.1	AKN.43	01-01-2022		Zie Regeltekst.1	Zie Regeltekst.1

Identificatie	Tekst	Titel	Audit trail	geldigVanaf	geldigTot	Datum IWT	Datum Bekend
(OW) Regeltekst.1	"... horeca ..."	Artikel 4.3	AKN.43	01-01-2022		01-01-2022	31-10-2021

Nota bene: dit document beschrijft niet hoe de tijdslijnen in de LVBB werken/ de invulling van cursieve waarden.

Merk op, deze opmerkingen gelden ook voor de andere voorbeelden hierna:

- de informatie bij de OW-Regeltekst kent in het koppelvlak alleen een identificatie. DSO-LV ontvangt de gegevens vanuit een toestand van de regelgeving van de LVBB.
- de (OW) Locatie is niet opgenomen in het voorbeeld. Deze werkt analoog;
- de audit trail is een verwijzing naar AKN4. Deze komt altijd overeen met Regeltekst.1. De identificatie van de regeling hoort er ook bij, maar is niet opgenomen in dit voorbeeld;

3.4.2 Artikel opvoeren – verwijzen naar een al bestaande activiteit

Besluit 2: de al bestaande activiteit 'exploiteren horeca-inrichting' wordt gebruikt bij het schrijven van een nieuw artikel 4.4, die nieuwe regels stelt rondom deze al bestaande activiteit. Oftewel, verwijzen naar deze al bestaande activiteit. De regels introduceren geen nieuwe locatieaanduiding of locatie.

Levering aan de LVBB, met daarin een opdracht met: Doel id: D#2, Bekend maken per 31-12-2021.

Datums: Datum IWT besluit: 01-02-2022, artikel 4.4 krijgt Datum geldigheid vanaf: 01-02-2022,

Basisscenario voor muteren artikel: opvoeren.

Mutatiescenario's voor muteren OW-informatie:

- object ontstaat, (OW) Regeltekst, met identificatie 2 en imop:identificatie AKN.44;
- object ontstaat, JuridischeRegel 2, met referenties naar activiteit 1, Locatie 1 en (OW) Regeltekst 2;
- audit trail: alle gemuteerde OW-informatie verwijst naar imop:artikel met titel artikel 4.4 en id AKN.44.

OW-bestanden: gegevens komen in een OW-bestand, bv. "b2-artikel 4.4", deze komt mee in de levering.

DSO-LV toont per 31-12-2021:

Identificatie	Naam	Locatie	Audit trail	geldigVanaf	geldigTot	Status	Datum IWT (en bekend)
Activiteit.1 (1 ^e versie)	exploiteren horeca-inrichting	Locatie.1	AKN.43	01-01-2022		Normaal (leeg)	Zie Regeltekst.1

Deze activiteit bestaat al en is al goed. Deze blijft hetzelfde/ongewijzigd, en wordt daarom niet meegeleverd.

Identificatie	Beschrijft	Locatie	Audit trail	geldigVanaf	geldigTot	Status	Datum IWT (en bekend)
JuridischeRegel.2 (1 ^e versie)	Activiteit.1	Locatie.1	AKN.44	01-02-2022		Normaal (leeg)	Zie Regeltekst.2

De juridische regel bevat een referentie naar de al bestaande activiteit.

OW.Regeltekst	Tekst	Titel	Audit trail	geldigVanaf	geldigTot	Datum IWT	Datum bekend
(OW) Regeltekst.2	"... horeca ..."	Artikel 4.4	AKN.44 en B2	01-01-2022		01-02-2022	31-12-2021

Nota bene: dit document beschrijft niet hoe de tijdslijnen in de LVBB werken/ de invulling van cursieve waarden.

3.4.3 Artikel wijzigen – locatie ontstaat en activiteit wijzigt

Besluit 3: de al bestaande activiteit 'exploiteren horeca-inrichting' wordt gebruikt bij het schrijven van een nieuw artikel 4.6, die nieuwe regels stelt rondom deze al bestaande activiteit. Oftewel, verwijzen naar deze al bestaande activiteit. De regels introduceren wel een nieuwe locatieaanduiding of locatie.

Levering: aan de LVBB met daarin een opdracht met: Doel id: D#3 , bekend maken per 01-04-2022.

Datums: datum IWT besluit: 01-04-2022, artikel 4.6 krijgt Datum geldigheid vanaf: 01-05-2022.

Basisscenario voor muteren artikel: wijzigen.

Mutatie scenario's OW:

- object ontstaat, locatie 3;
- object wijzigt, activiteit krijgt locatieaanduiding erbij, oftewel heeft referenties naar Locatie 1 en Locatie 3;
- object ontstaat, (OW) Regeltekst, met identificatie 3 en imop:identificatie AKN.46;
- object ontstaat, JuridischeRegel 3, met referenties naar Activiteit 1, Locatie 3 en (OW) Regeltekst 3;
- audit trail: alle gemuteerde OW-informatie verwijst naar imop:artikel met titel artikel 4.6 en id AKN.46.

OW-bestanden: gegevens komen in een OW-bestand, genaamd "b3-artikel 4.6", deze komt mee in de levering.

DSO-LV toont per 01-04-2022:

Identificatie	Naam	Locatie	Audit trail	geldigVanaf	geldigTot	Status	Datum IWT (en bekend)
Activiteit.1 (1 ^e versie)	exploiteren horeca-inrichting	Locatie.1	AKN.43	01-01-2022		Normaal (leeg)	Zie Regeltekst.1
Activiteit.1 (1 ^e versie + Tot)	exploiteren horeca-inrichting	Locatie.1	AKN.46	01-01-2022	01-05-2022	Normaal (leeg)	Zie Regeltekst.2
Activiteit.1 (2 ^e versie)	exploiteren horeca-inrichting	Locatie.1 Locatie.3	AKN.46	01-05-2022		Normaal (leeg)	Zie Regeltekst.2

Merk op: activiteit 1 kent een 1^e versie en de bijwerking van deze 1^e versie. Bij tijdreis vragen toont DSO-LV de juiste.

Identificatie	Beschrijft	Locatie	Artikel	geldigVanaf	geldigTot	Status	Datum IWT (en bekend)
JuridischeRegel.3 (1 ^e versie)	Activiteit.1	Locatie.3	AKN.46	01-05-2022		Normaal (leeg)	01-04-2021

OW.Regeltekst	Tekst	Titel	Audit trail	geldigVanaf	geldigTot	Datum IWT	Datum bekend
(OW) Regeltekst.3	"... horeca ... "	Artikel 4.6	AKN.46 en B3	01-05-2022		01-04-2022	01-04-2022

Nota bene: dit document beschrijft niet hoe de tijdslijnen in de LVBB werken/ de invulling van cursieve waarden.

3.4.4 Artikel verwijderen - locatie beëindigen, activiteit blijft bestaan

Besluit 4: Artikel 4.6 vervalt . De juridische regels in artikel 4.6 blijven bestaan, maar krijgen status beëindigd.

Levering: aan de LVBB met daarin een opdracht met: Doel id: D#4, bekend maken per 01-05-2022.

Datums: Datum IWT besluit: 01-05-2022, artikel 4.6 is geldig tot: 01-06-2022.

Basisscenario voor muteren artikel: verwijderen.

Mutatie scenario's OW:

- object beëindigd, Juridische regel 3 heeft/krijgt status beëindigd, met referenties Locatie 1 en Activiteit 1;
- object beëindigd, Locatie 2 krijgt status beëindigd;
- object wijzigt, activiteit krijgt een locatieaanduiding minder, heeft een referentie naar alleen Locatie 1;
- audit trail: alle gemuteerde OW-informatie verwijst naar imop:artikel met titel artikel 4.6 en id AKN.46.

OW-bestanden: gegevens komen in een OW-bestand, genaamd "b4-artikel 4.6", deze komt mee in de levering.

DSO-LV toont per 01-05-2022:

Identificatie	Naam	Locatie	Audit trail	geldigVanaf	geldigTot	Status	Datum IWT (en bekend)
Activiteit.1 (1 ^e versie)	exploiteren horeca-inrichting	Locatie.1	AKN.43	01-01-2022		Normaal (leeg)	Zie Regeltekst.1
Activiteit.1 (1 ^e versie + Tot)	exploiteren horeca-inrichting	Locatie.1	AKN.46	01-01-2022	01-05-2022	Normaal (leeg)	Zie Regeltekst.2
Activiteit.1 (2 ^e versie)	exploiteren horeca-inrichting	Locatie.1 Locatie.3	AKN.46	01-05-2022		Normaal (leeg)	Zie Regeltekst.2
Activiteit.1 (2 ^e versie + Tot)	exploiteren horeca-inrichting	Locatie.1 Locatie.3	AKN.46	01-05-2022	01-06-2022	Normaal (leeg)	Zie Regeltekst.3
Activiteit.1 (3 ^e versie)	exploiteren horeca-inrichting	Locatie.1	AKN.46	01-06-2022		Normaal (leeg)	Zie Regeltekst.3

Nota bene. De activiteit wordt niet in zijn geheel beëindigd, want deze activiteit is nog in gebruik door regeltekst 1/artikel 4.3!

Identificatie	Beschrijft	Locatie	Artikel	geldigVanaf	geldigTot	Status	Datum IWT (en bekend)
JuridischeRegel.3 (1 ^e versie)	Activiteit.1	Locatie.3	AKN.46	01-05-2022	01-06-2022	Normaal (leeg)	Zie Regeltekst.3
JuridischeRegel.3 (2 ^e versie)	Activiteit.1	Locatie.3	AKN.46	01-06-2022		Beeindigd	Zie Regeltekst.3

OW.Regeltekst	Tekst	Titel	Audit trail	geldigVanaf	geldigTot	Datum IWT	Datum bekend
(OW) Regeltekst.3	"... horeca ... "	Artikel 4.6	AKN.46 en B3	01-05-2022		01-05-2022	01-04-2022
(OW) Regeltekst.3	"... horeca ... "	Artikel 4.6	AKN.46 en B4	01-05-2022	01-06-2022	01-05-2022	01-05-2022

Nota bene: dit document beschrijft niet hoe de tijdslijnen in de LVBB werken/ de invulling van cursieve waarden.

4 Uitwerking – tijdslijnen in DSO-LV

Dit hoofdstuk geeft aan hoe de aangeleverde tijdinformatie terecht komt in de tijdslijnen van de objecten in DSO-LV. Het is noodzakelijk dat u bewust bent dat de verwerking in DSO-LV zal leiden tot deze uitkomsten.

Mocht u als bevoegd gezag kiezen om (ook) een objectgerichte informatievoorziening te voeren, dan is dit deel van de specificatie van essentieel belang, in het kader van consistente keten.

4.1 Tijdslijnen van de OW-informatie

De tijdslijn *in werking* en de tijdslijn *geldigheid* van de OW-informatie worden ontleend aan tijdslijnen die worden bijgehouden in de LVBB. Een belangrijk principe hierbij is dat de OW-informatie bij een onderdeel van een omgevingsdocument hoort, of anders gezegd, zijn bestaansrecht ontleend aan het feit dat de OW-informatie in dit onderdeel is genoemd (benoemd, bedoeld).

Daar waar het om *juridische regels* gaat is de implicatie hiervan de volgende:

De tijdslijnen van de OW-informatieobjecten worden ontleend aan de tijdslijnen van artikelen.

DSO-LV heeft nodig: de tijdslijnen van elk artikel⁸ die ontstaat of bijgewerkt wordt n.a.v. een besluit.

Merk op: tijdinformatie wordt op het niveau van artikel bijgehouden, niet op het niveau van een Lid. OW-informatie hoort bij een Regeltekst. Een Regeltekst kan een artikel zijn, of een Lid. De tijdinformatie van het Lid is gelijkgesteld aan de tijdinformatie van het artikel.

Daar waar het om *Locaties* gaat is de implicatie hiervan de volgende:

De tijdslijnen van de OW-informatieobjecten worden ontleend aan de tijdslijnen van een GIO.

DSO-LV heeft nodig: de tijdslijnen van elke GIO die ontstaat of bijgewerkt wordt n.a.v. een besluit.

Daar waar het om instrumenten voor vrijetekst structuur gaat is de implicatie hiervan de volgende:

De tijdslijnen van de OW-informatieobjecten worden ontleend aan de tijdslijnen van formele inhoud.

DSO-LV heeft nodig: de tijdslijnen van elke formele inhoud die ontstaat of bijgewerkt wordt n.a.v. een besluit.

⁸ Deze tijdslijnen worden door de LVBB geborgd en worden vanuit hier overgenomen door de DSO-LV.

4.2 Overnemen tijdslijnen van de LVBB

De specificatie van hoe DSO-LV de tijdslijnen op kan halen uit de LVBB is een onderdeel van de specificatie die een bevoegd gezag niet (perse) hoeft te kennen, maar behoort wel tot de scope van STOP standaard. Dit deel van de specificatie is echter nog niet in dit document opgenomen.

De specificatie van hoe DSO-LV de tijdslijnen op kan halen uit de LVBB moet nog worden toegevoegd. De regeling of toestand in de LVBB zal de tijdslijnen per artikel, GIO en Formele inhoud bevatten. De bedoeling is dat het mechanisme om deze tijdslijnen op te halen gebruik maakt van:

- De in de OW-Regeltekst opgenomen verwijzingen naar een artikel, GIO of formele inhoud;
- De identificatie van het doel en/of het besluit;
- Indien nodig meer ...

Onderstaande tekst is de invulling van het oranje blok op voorgaande pagina, waar op dit moment aan gedacht wordt voor de basisscenario's die in scope zijn van 2019.

Zoals in de STOP standaard wordt toegelicht, verloopt de uitwisseling van de datums tussen bevoegd gezag en LVBB op basis van een *doel* waarmee het bevoegd gezag de betreffende regelingversie(s) en datum inwerkingtreding en eventueel geldig vanaf en geldig tot associeert. Het *doel* wordt ook gebruikt om een OW-informatieobject mee te associëren. Zodra de LVBB een datum inwerkingtreding ontvangt en dus een toestand kan maken voor zowel de regeling (tekst) als GIO's, zal de inhoud en tijdslijnen daarvan (en van eventuele andere toestanden waarvan de geldigheid geraakt wordt) aan DSO-LV worden doorgegeven.

DSO-LV zoekt de OW-informatieobjecten die bij een toestand horen op aan de hand van het *doel* en de identificatie van de regeling c.q. GIO. Voor de consolidatie scenario's die door STOP in v0.98-kern ondersteund worden is dit voldoende: een toestand komt overeen met één *doel*. Voor complexere consolidatie scenario's kan dat anders zijn; dit wordt in PI12 nader onderzocht als ook voor STOP naar die scenario's gekeken wordt.

In de STOP standaard wordt een voorstel gedaan voor de uitlevering van de tijdslijnen door LVBB aan DSO-LV. Een nadere uitwerking zal in PI12 samen met PR30 en PR31 gedaan worden, en is afhankelijk van implementatiekeuzes voor LVBB en DSO-LV betreffende het communicatiemechanisme tussen beide systemen – welke notificaties stuurt LVBB uit, en welke informatievragen wil Ozon stellen. Het voorstel is om per toestand c.q. doel de lijst van objecten (artikel/formele inhoud voor tekst, Locatie en evt geometrie-ID voor GIO's) te leveren en de tijdstempels, die in deze scenario's voor alle objecten per doel gelijk zijn. Per doel zijn de tijdstempels:

- Eén of meer *geldigheidsperiode* entiteiten met als eigenschap *in werking op*. Een *geldigheidsperiode* entiteit geeft de geldigheid van een object voor een tijdreisparameter *inWerkingOp* groter of gelijk aan de waarde voor *in werking op* en kleiner dan de *in werking op* waarde van andere *geldigheidsperiode* entiteiten.
- Per *geldigheidsperiode* nul of meer *Periode* (vanaf – tot datums) entiteiten die de geldigheid (voor tijdreisparameter *geldigOp*) van een object aangeven. In de consolidatie scenario's die in v0.98-kern ondersteund worden gaat het altijd om één *Periode* entiteit.